

Kussen helpt dementerenden communiceren

door **Hanneke van den Nieuwenhof**
e-mail: h.vdnieuwenhof@ed.n

EINDHOVEN - Om dementerenden te helpen communiceren, heeft de TU/e (in samenwerking met ouderenzorgorganisatie De Wever, textiel ontwerper Borre Akkersdijk, breibedrijf Optima Textiles en elektrotechnisch ingenieursbureau Metatronics) Tactile Dialogues ontwikkeld: een interactief kussen met trilelementen die reageren op aanraking. Tactile Dialogues is een van de projecten die bij Industrial Design worden ontwikkeld op de afdeling Wearable Senses (het ontwerpen van diensten en systemen op of dichtbij het lichaam). „Bij dementerenden neemt het taalvermogen heel snel af. Hun vermogen om zich uit te drukken gaat heel snel achteruit omdat ze woorden vergeten. Ook het beantwoorden van vragen wordt moeilijk. Omdat communicatie daardoor soms onmogelijk wordt, hebben we een interactief kussen ontwikkeld dat de communicatie bij dementerenden stimuleert”, vertelt industrial designer en TU/e-promovendus Martijn ten Bhömer.

Het kussen is zo groot dat je het met twee personen op schoot kunt nemen. Als je het aanraakt, ontstaat er een trilling aan de andere kant van het kussen. Wanneer je de stof aan beide kanten op dezelfde plek aanraakt, neemt de trilling toe waarmee je een

reactie van de dementerende uitlokt. Het ontwerp is gebaseerd op het idee van spreken zonder woorden. Met dit kussen kunnen de verzorgende en de patiënt samen een nieuwe vorm van interactie creëren. Een eigen ‘taal’ als het ware.

„Uit testen met het interactief dekentje, de voorloper van het kussen, bleek dat dementerenden hulp nodig hebben van de verzorger om de interactie op gang te brengen”, zegt Ten Bhömer. Voor hem is dat de kracht van het product.

„De verzorger wordt actief erbij betrokken. Dat is degene die de dementerende aanspoort de handen over het kussen te laten glijden en de trillingen te activeren.” Bij ouderenzorgorganisatie De Wever in Tilburg hebben we testen gedaan met verzorgers, fysiotherapeuten en familieleden”, vertelt Ten Bhömer.

„De eerste twee groepen waren zeer te spreken over het kussen. Familieleden vonden het vaak moeilijk”, bekent Ten Bhömer. „Die zijn al vervreemd van de persoon waar ze vroeger zo dichtbij stonden en dan is het een zware opgave om op zo’n wijze met elkaar te communiceren. Dat maakt veel emoties los.”

Ook bleek uit die testen dat afhankelijk van de fase waarin de persoon zich bevindt, de reactie op trilprikkel toe- of afneemt. Op basis hiervan is besloten een zwaarder en groter kussen te ma-

■ Een bewoonster en verzorgende van de Kievitshorst communiceren samen zonder woorden met behulp van Blanket (de voorloper van Tactile Dialogues) die bij beiden op schoot ligt.

ken met meer vibratie-elementen die de zintuigen nog meer prikkelen.

De productie is gefinancierd door CRISP (Creative Industry Scientific Programme), een Nederlands programma dat er op is gericht de creatieve industrie te betrekken bij de ontwikkeling van nieuwe

producten en diensten waaronder die voor de ouderenzorg.

Begin volgend jaar start een test om te kijken of het kussen ook op de lange termijn een positieve invloed heeft op de interactie met dementerenden.

„Het is belangrijk om het interactief kussen gedurende een lange-

re periode te testen zodat de proefpersonen meer tijd hebben om hun eigen vorm van interactie te creëren”, zegt Ten Bhömer. „De technologie is al te realiseren, maar we moeten het kussen verder perfectioneren. We hopen het product binnen enkele jaren op de markt te brengen.”

ACE blijft koel onder strijd ICT en DPA

EINDHOVEN - ‘Een theoretisch risico’ noemt ACE de kans dat samengaan met ICT Automatisering alsnog mislukt. „De onzekerheid waar we inzitten, duurt al een hele poos”, zegt directeur Hans Martens van het 250 medewerkers tellende bedrijf.

Het Eindhovens ingenieursbureau wacht al sinds juli op de uitkomst van fusiebesprekingen tussen ICT Automatisering en ACE’s aandeelhouder Brandfort.

Eerder deze maand leek de fusie in kannen en kruiken, nadat ICT en Brandfort overeenstemming bereikten over nieuwe fusievoorzwaarden.

Maar woensdagavond meldde zich plots weer detachingsbedrijf DPA. Dat bedrijf is met een belang van ruim twintig procent grotendeelhouder in ICT Automatisering. DPA had ICT eerder laten weten dat het met dat bedrijf wilde fuseren. ICT wees de avances af en vond in ACE een partner die wel aantrekkelijk werd bevonden.

DPA wil nu dat ICT een buitengewone aandeelhoudersvergadering uitschrijft. Het detachingsbedrijf laat weten een bod te willen uitbrengen op de aandelen van ICT.

ICT Automatisering liet gisteren weten het verzoek van DPA te bestuderen.

tot 30% goedkoper

Ontdek Iberia

SPOT-goedkope luxe busreizen

BOEK NU Pelikaan reizen

www.pelikaanreizen.nl/busreizen of bel: **088-735 45 25**

Barcelona, stad der wonderen

10-daagse busreis Spanje

**Van € 579
NU VANAF
€ 489**

Barcelona, Santa Susanna, Tossa de Mar
Een fascinerende reis met harmonie tussen oud en nieuw. De hele stad straalt die relaxte Spaanse sfeer uit en zal u versteld doen staan van de vele architectonische wonderen.

Inbegrepen: Vervoer per luxe Comfort Class touring-car - 9 overnachtingen, 2p kamer met bad/douche & toilet - Halfpension - Stadsrondrit - Excursies exclusief entreegelden - Koffie, gebak en koffietafel

Vertrek: 24 maart, 18 april, 5 en 19 mei, 9 en 30 juni, 28 juli, 4 aug, 1, 15 en 29 sept, 13 okt

Cultuur en religie

12-daagse rondreis Spanje en Portugal

**Van € 999
NU VANAF
€ 769**

Salamanca, Fatima, Nazaré, Lissabon, Porto, Bilbao
Duik in een rijk verleden waar cultuur en religie samensmelten. Met gotische kathedralen uit de 15e eeuw, bedevaartsplaatsen, pelgrimsstad Santiago de Compostela, bruisende universiteitsstad Salamanca en hoofdstad Lissabon.

Inbegrepen: Vervoer per luxe Comfort Class touring-car - Pastorale begeleiding tijdens de gehele reis - 11 overnachtingen, 2p kamer met bad/douche & toilet - Halfpension - Stadsbezoeken - Excursies exclusief entreegelden - Koffie, gebak en koffietafel

Vertrek: 6 april, 5 mei, 16 en 30 juni, 28 juli, 8 sept, 6 okt

TU/e start grootste windstudie ter wereld

EINDHOVEN - De TU/e gaat in opdracht van het Havenbedrijf Rotterdam de windstromen in de Rotterdamse haven in kaart brengen. Het project staat onder leiding van prof.dr.ir. Bert Blocken van de faculteit Bouwkunde.

Met ongeveer duizend vierkante kilometer is dit het grootste gebied ooit waarop windonderzoek in zulk detail wordt toegepast.

Het project moet een softwareapplicatie opleveren waarin de windsnelheid en -richting op elke locatie in de haven tot op tien centimeter nauwkeurig bepaald kunnen worden; informatie waarmee grote containerschepen vaker en slimmer de haven in kunnen worden geloodst. Omdat nu slechts vanuit een meetpunt wordt gemeten, liggen schepen soms onnodig

buiten de haven te wachten.

De windstudie, die deze week is gestart, brengt aan de hand van meetstations en computersimulaties de windstromen in de haven in kaart. De berekeningen zullen ruim vier maanden in beslag nemen. Dit levert een groot databestand op, waarbij elke windsnelheid en -richting van het KNMI-meetpunt kan worden vertaald naar lokale windgegevens op elke plek in de haven.

Blocken staat bekend om de wind-simulaties die hij deed voor onder meer de Amsterdam Arena, het centrum van Montreal en de campus van de TU/e. Ook maakte hij computersimulaties voor de beste volgorde van een rij fietsers: iets wat met belangstelling wordt gevolgd door wielerveders.

Is dit uw droomhaard?

a.s. zondag geopend
12.00 - 16.00 uur

FIRE Design
de keuze voor sfeer

Alle Dru (showroom) haarden moeten weg. Kortingen tot 40%
Loop binnen voor advies/vrijblijvende offerte

Industrieweg 5 • 5688 DP Oirschot • www.firedesign.nl